

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Soós Nimród pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) I. rendű, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi és Képviseleti Főosztálya által képviselt Fővárosi Bíróság (1055 Budapest, Markó utca 27.) II. rendű és a legfőbb ügyész által képviselt Legfőbb Ügyészség (1055 Budapest, Markó utca 16.) III. rendű alperes ellen kártérítés iránt indult perében a Heves Megyei Bíróság 2011. június 22. napján hozott 3.P.20.189/2010/35. számú ítélete ellen a felperes részéről 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap altt az I. rendű alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A pártfogó ügyvéd díját, valamint a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a személyiségi jogai megsértésének megállapítását és a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján az alperesek kötelezését kérte külön-külön 15.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A kereseti kérelem jogalapjaként hivatkozott a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdésére, valamint a Ptk. 76. §-ára is.

Előadta, hogy 2006. szeptember 27-én a késő délutáni órákban a rendőrök meglőtték, súlyos sérülése miatt aznap megműtötték. A műtétet követően - amikor még gyógyszerek hatása alatt állt -, 2006. szeptember 28-án éjjel 2 óra 5 perckor gyanúsított ki hallgatását megkezdték. A jegyzőkönyv nem a kihallgatással

egyidejűleg készült, valótlan adatokat tartalmaz, amely valótlan adatokból a büntetőeljárás során az alperesek valótlan következtetéseket vontak le, és ez vezetett a vele szembeni büntetőeljárás lefolytatásához és elítéléséhez. Az volt az álláspontja, hogy az alperesek szándékosan olyan bizonyítási eszközt kreáltak és használtak fel vele szemben, amely eljárási jogait korlátozta, személyiségi jogait sérti. Állította, hogy dr. Gy. B. védő kirendelésére és értesítésére nem került sor, így védő az első kihallgatása során nem volt jelen. A védelemhez való jogának korlátozása egyben személyiségi jogainak megsértését is megvalósította. E körben hivatkozott a 23/1990. (X. 31.) AB határozatra is, amely az emberi méltósághoz való jogot az állam büntetőhatalmával szembeni korlátként határozta meg. Állította, hogy a büntetőeljárást szabálytalanul kezdték meg vele szemben, ezzel megsértették emberi méltóságát és az egyenlő bánásmódhoz való jogát. Az I., II. és III. rendű alperesek jogellenes magatartását abban látta, hogy valótlan adatokat tartalmazó jegyzőkönyv alapján vitték végig a büntetőeljárást és döntöttek az elítéléséről. Erkölcsi kár álláspontja szerint a büntetőeljárás időtartamával elvesztegetett idő folytán érte, amelyet nem tud visszakapni, illetőleg azt sérelmezte, hogy bármit kért, az senkit nem érdekelt.

I., II. és III. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték és perköltséget igényeltek.

Az I. rendű alperes előadta, hogy a 01321-48/2006. és 01321-158/2006. számon eljárást folytattak rablás alapos gyanúja miatt a 2006. március 14-én a Budapest XX. kerület, Török Flóris utcában lévő Bank Zrt. bankfiókjában, valamint a 2006. szeptember 27-én a Budapest XIX. kerület, Kossuth téren található Bank Nyrt. bankfiókjában elkövetett fegyveres rablás ügyében. Ez utóbbi helyszínről a felperes két túszt ejtve próbált elmenekülni, ezért először a rendőrök a gépkocsira, majd a felperes lábára leadott lövéssel ezt megakadályozták. Elfogása után kórházba szállították, majd a műtétet követően sor került a gyanúsított kihallgatására. A gyanúsított kihallgatására azért kerülhetett sor, mert fegyveres rablás és túszejtés során tettenérték, így vele szemben az alapos gyanú fennállt. Az első gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvet nem később írták, hanem az a kihallgatással egyidejűleg készült és annak felvétele érdekében a felperessel szemben kényszerrel nem alkalmaztak. A büntetőeljárás szabályait mindvégig betartották, eljárási jogairól tájékoztatták: nem köteles vallomást tenni, a válaszadást megtagadhatja, háromszor is figyelmeztették arra, hogy magára nem köteles terhelő vallomást tenni. A felperes ennek tudatában tette meg a vallomását. A védő kirendelésével kapcsolatos határozatot csatolta és előadta, hogy a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM rendelet szabályai szerinti határozattal a büntetőeljárás során meghatározott időben sor került a védő kirendelésére és a felperes megfelelő tájékoztatására. Egyebekben arra hivatkozott, hogy a bűnösség megállapítása szempontjából az első gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv irreleváns, mert a Fővárosi Ítéltábla döntésével a bizonyítékok köréből kirekesztette, így a felvétele során esetlegesen megvalósított jogsértésnek nincs jelentősége. Az volt az álláspontja, hogy az alperes nem tanúsított jogellenes magatartást, felperes személyiségi jogait nem sértette meg, így nem okozhatott a felperesnek nem vagyoni hátrányt.

II. rendű alperes a kereset jogalapját és összecszerűségét is vitatta, elsődlegesen a jogellenes és felróható magatartás hiányára hivatkozott. Előadta, hogy az elsőfokú tárgyalás során a felperes bódult állapotára hivatkozott annak érdekében, hogy a bíróság ne vegye figyelembe az első gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvbe foglalt vallomását, majd a másodfokú eljárás során a védő már az alkoholos befolyásoltság állapotára hivatkozott. A büntetőeljárás során tehát a felperes nem azt állította, hogy nem hallgatták ki, hanem csak azt, nem volt kihallgatható állapotban. A bűnösség megállapítása során e jegyzőkönyv értékelésre nem került, erre figyelemmel az ügy elbírálása szempontjából irreleváns. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a védő kirendelésére határidőben került sor, így nincs olyan jogellenes magatartás, amely a II. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozná. Az megfelel a valóságnak, hogy a vádlott emberi méltóságát a büntetőeljárás során is tiszteletben kell tartani, azonban a felperes az emberi méltóságot sértő alperesi magatartásra nem hivatkozott és ilyen a büntetőeljárás során nem történt.

A III. rendű alperes álláspontja szerint a felperes nem jelölte meg, hogy milyen személyiségi jogainak megsértését állítja, és azt sem, hogy az életminősége romlását mire alapítja. A büntetőeljárásban megállapított felelősség nem valósíthat meg személyiségi jogsértést. Ha a büntetőeljárás során eljárási szabálysértés történt, azt a büntetőeljárás keretében kell orvosolni. Az első gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvet a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette, ezért a bűnösség megállapítására semmilyen kihatással nem volt, így a felperesnek hátrányt sem okozhatott.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 50.000 forint, a II. rendű alperesnek 21.000 forint, a III. rendű alperesnek 46.590 forint perköltséget. Megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíját és költségét, valamint a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes nem vagyoni kártérítési igényét személyiségi jogsértésre, a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontjára alapította. A személyhez fűződő jogok megsértése esetén is a kártérítési igényt a Ptk. 339. §-ának szabályai alapján kell elbírálni, így a károkozó akkor kötelezhető kártérítésre, ha a kártérítés általános feltételeinek bekövetkeztét, a jogellenességet, a kár bekövetkezését, az okozati összefüggés fennállását a károsult bizonyítja. A felperesnek elsődlegesen azt kellett volna bizonyítania, hogy a jogellenesnek állított magatartás kárt okozott, mert csak a károkozással jön létre a szerződésen kívüli kárkötelmi jogviszony. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a felperes által megjelölt kár nem vonható a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésében meghatározott kárfogalom körébe. A felperes a Pp. 3. §-a alapján történt felhívás ellenére bizonyítást a kárra vonatkozóan felajánlani nem tudott, így bizonyítási kötelezettségének a kár bekövetkezése tekintetében nem tudott eleget tenni.

Az első gyanúsított kihallgatásról készült jegyzőkönyvvel kapcsolatos felperesi kifogásokat az elsőfokú bíróság nem tudta az alperesek terhére értékelni, mert a másodfokú büntető bíróság a bizonyítékok köréből azt kirekesztette. A felperes előadását a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése alapján értékelve megállapította, hogy a

felperes valós kifogása az, hogy a büntetőbíróság valótlan adatok alapján ítélte el őt, amellyel összefüggésben őt különféle hátrányok érték. E körben utalt arra, hogy nyilvánvalóan alaptalan a bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránti azon igény, amely a jogerős döntés tartalmát jelöli meg a kereseti kérelem jogalapjaként, a kártérítési per ugyanis nem jelenthet új jogorvoslati fórumot.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben az ítélet megváltoztatását és az alperesek kereseti kérelme szerinti marasztalását kérte. Továbbra is arra hivatkozott: az első gyanúsítotti kihallgatásakor nem volt olyan állapotban, hogy megfelelően mérlegelni tudja az általa elmondottakat. Kihallgatásakor nem volt jelen ügyvéd, így a büntetőeljárásban nem érvényesült a védelemhez való jog és az ártatlanság véelme sem. Amennyiben van jogi képviselője, akkor másként alakult volna az ezt követő büntetőeljárás. Alperesek azáltal okoztak a felperesnek kárt, hogy az eljárási alapelveket megsértették.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes, a levont jogi következtetések pedig megalapozottak. Olyan új tényt a felperes nem jelölt meg, amely alkalmas lenne az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítéltábla döntésével is egyetértett, jogi indokait azonban a következőkkel egészíti ki, illetve pontosítja.

A felperes keresetében azt állította, hogy az alperesek a büntetőeljárás során megsértették a büntetőeljárás alapelveit, a büntetőeljárás rájuk vonatkozó eljárási szabályait, amellyel egyben személyiségi jogsértést is megvalósítottak. Ezért a felperes keresetét a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése, 339. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján kell elbírálni.

A Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdése nem önálló jogalap, csak a közhatalom gyakorlása során okozott kárért való felelősség különös feltételeit határozza meg, amely mellett a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében írt általános kártérítési feltételek megvalósulását is vizsgálni kell. A kártérítési felelősség megállapításának szükségképpen eleme a jogellenes magatartás megvalósítása, amely a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdése körében a károkozó alperesekre vonatkozó anyagi vagy eljárási szabályok megsértését jelenti. A felperes által előadottakból károkozó magatartásként kizárólag az első gyanúsítotti kihallgatási jegyzőkönyv elkészítésének körülményeit lehet értékelni. A II. és a III. rendű alperes felelősségének megállapítása ezért szóba sem kerülhet, mert a felperes nem jelölt meg a II. és a III. rendű alperes esetében olyan magatartást, amelyet az első

gyanusított kihallgatási jegyzőkönyv felvétele kapcsán a terhükre lehetne értékelni. A II. és a III. rendű alperesek csak a büntetőeljárás szabályok szerint őket terhelő kötelezettségüket teljesítették, többlettényállás megvalósítását a felperes sem állította, amely felelősségük megállapítását kizárja.

Az első gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv felvételére a nyomozati szakban az I. rendű alperes részéről került sor, ezért csak az vizsgálható, hogy az I. rendű alperes megvalósított-e személyiségi jogsértést. A személyiségi jogsértés megállapításához a felperesnek meg kell jelölni, és bizonyítania kell, hogy az I. rendű alperes a rá vonatkozó eljárási szabályokat mikor és mivel sértette meg. Ha a felperes az I. rendű alperesre vonatkozó eljárási szabálysértést nem jelöl meg, és nem bizonyít, akkor a személyiségi jogsértés megállapítása kizárt. A büntetőeljárás szabályok nem mindegyikének megsértése jelenti azonban a személyiségi jogsértés megvalósítását, hanem csak az olyan szabály megsértése, amely önmagában, jellegénél fogva alkalmas a személyiségi jog megsértésének megállapítására (pl. előzetes letartóztatás), vagy az adott magatartás a személyiség elleni támadásként értékelhető. A felperes arra hivatkozott, hogy az első kihallgatás ténye védő hiányában jogellenes volt. A kihallgatás azt jelenti, hogy az I. rendű alperes kérdéseire adott felperesi választ, illetve a kérdés nélkül előadottakat az I. rendű alperes alkalmazottja a jegyzőkönyvben rögzíti. A vallomás jegyzőkönyvben történő rögzítése olyan passzív magatartás, amely önmagában nem tud személyiségi jogsértést megvalósítani. A felperes személye elleni támadást pedig a jegyzőkönyv tartalma cáfolja, mert amikor a felperes arra hivatkozott, hogy elfáradt, akkor a gyanúsított kihallgatását befejezték. A felperes egyébként a büntetőeljárás során nem is azt sérelmezte, hogy kihallgatták, hanem azt, hogy nem volt kihallgatható állapotban. Ez azonban az emberi méltóságot sértő, megalázó magatartásnak - a felperes beleegyezése mellett - nem értékelhető, a kényszer alkalmazását pedig a jegyzőkönyv tartalma cáfolja. Mindezek alapján az I. rendű alperes sem valósított meg személyiségi jogsértést, így annak megállapítására nem kerülhet sor, amely egyben a nem vagyoni kártérítés iránti igényt is megalapozatlanná teszi. A jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozat tartalmi valótlanúsága nem jelent személyiségi jogsértést, ha megvalósult, akkor azt a büntetőeljárás szabályok alapján lehet kifogásolni.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes azon állítása, hogy a jegyzőkönyv a büntetőeljárás eredményét befolyásolta volna a személyiségi jogsértés körében nem értékelhető, de jelen esetben a valóságnak sem felel meg, mert a felperest a fegyveres bankrablás és a túszejtés során tettenérték.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes jogtanácsai munkadíjból álló perköltségének megfizetésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése alapján. A II. és III. rendű alperesek képviselőjét munkadíj nem illeti

meg, költséget pedig nem számítottak fel, ezért az ő perköltségükről határozni nem kellett.

A pártfogó ügyvéd díjának viseléséről az ítélőtábla a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése, a fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. december 1.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Világhyné dr. Böcskei Terézia s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: